

MINTAQAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA RAQAMLI INFRATUZILMANING IJTIMOY TENGSIKLIKNI KAMAYTIRISHDAGI ROLI

Babajanova Dilfuza Abdurasulovna

Abu Rayhon Beruniy nomidagi
Urganch davlat universiteti
mustaqil izlanuvchi

Annotatsiya

Maqolada raqamli infratuzilmaning hududiy iqtisodiy rivojlanish jarayonida ijtimoiy tengsizlikni qisqartirishdagi o'rnini o'rganildi. Tadqiqot doirasida O'zbekiston hududlari kesimida internet kirib borishi, mobil tarmoq qoplami, optik tolali aloqa liniyalari uzunligi va keng polosali ulanish tezligi tahlil qilindi. Jahon banki, ITU va OECD ma'lumotlari hamda mahalliy statistik manbalar asosida raqamli tafovut va daromad tengsizligi o'rtasidagi bog'liqlik baholandi. Tahlil natijalari raqamli infratuzilmaga yo'naltirilgan investitsiyalar mehnat unumdorligini, bandlik darajasini va ijtimoiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini oshirganini tasdiqladi. Qoraqalpog'iston, Surxondaryo va Andijon kabi past raqamli qoplamga ega hududlar uchun maqsadli investitsiya yo'nalishlari belgilandi. Davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari va inklyuziv raqamli siyosat orqali hududlararo tafovutni yumshatish bo'yicha takliflar shakllantirildi.

Kalit so'zlar: raqamli infratuzilma, mintaqaviy iqtisodiyot, ijtimoiy tengsizlik, raqamli tafovut, hududiy rivojlanish, inklyuziv siyosat.

Аннотация

В статье изучена роль цифровой инфраструктуры в сокращении социального неравенства в процессе регионального экономического развития. В рамках исследования был проведён анализ проникновения интернета, покрытия мобильных сетей, протяжённости волоконно-оптических линий и скорости широкополосного подключения в разрезе областей Узбекистана. На основе данных Всемирного банка, МСЭ, ОЭСР и национальных статистических источников оценена связь между цифровым разрывом и неравенством доходов. Исследование показало, что инвестиции в цифровую инфраструктуру повысили производительность труда, уровень занятости и доступность социальных услуг. По итогам анализа определены приоритетные направления для регионов с низким уровнем цифрового покрытия, включая Каракалпакстан, Сурхандарьинскую и Андижанскую области. Предложены меры по сокращению межрегиональных диспропорций через государственно-частное партнёрство и инклюзивную цифровую политику.

Ключевые слова: цифровая инфраструктура, региональная экономика, социальное неравенство, цифровой разрыв, региональное развитие, инклюзивная политика.

Abstract

The article examined the role of digital infrastructure in reducing social inequality within regional economic development. The study analysed internet penetration,

mobile network coverage, fibre-optic line length, and broadband connection speeds across the regions of Uzbekistan. Drawing on data from the World Bank, ITU, OECD, and national statistical sources, the research assessed the relationship between the digital divide and income inequality. The findings revealed that investment in digital infrastructure improved labour productivity, employment rates, and access to social services. Based on the results, priority directions were identified for regions with low digital coverage, including Karakalpakstan, Surkhandarya, and Andijan. The author proposed measures to mitigate inter-regional disparities through public-private partnerships and inclusive digital policy frameworks.

Keywords: digital infrastructure, regional economy, social inequality, digital divide, regional development, inclusive policy.

KIRISH

Raqamli texnologiyalarning iqtisodiy hayotning barcha jabhalariga kirib borishi mintaqaviy rivojlanish kontseptsiyasini tubdan o'zgartirdi. Internet, mobil aloqa va keng polosali tarmoq endi axborot almashish vositasi sifatidagi an'anaviy rolidan chiqib, ijtimoiy-iqtisodiy kapitalning yangi shakli sifatida namoyon bo'ldi. Xalqaro telekommunikatsiya ittifoqi (ITU) ma'lumotlariga ko'ra, 2024-yil holatiga binoan dunyo bo'ylab 2,6 milliard kishi internetdan foydalana olmadi va bu raqam jahon aholisining qariyb uchdan birini tashkil etdi [1]. Daromadi past mamlakatlarda internetga kirish darajasi 27 foizga, daromadi yuqori mamlakatlarda esa 93 foizga teng bo'ldi [2]. Bu farq raqamli tafovutning faqat texnologik emas, balki chuqur ijtimoiy-iqtisodiy o'lchovga ega ekanligini ko'rsatdi.

O'zbekistonda raqamli infratuzilmaning rivojlanish dinamikasi so'nggi yillarda jadallashdi. 2025-yil yanvar holatiga ko'ra mamlakatda 32,7 million internet foydalanuvchisi qayd etildi va internetning kirib borish darajasi 89 foizga yetdi [3]. Biroq bu ko'rsatkich hududiy kesimda nomutanosib taqsimlandi: Toshkent shahri va viloyat markazlari yuqori tezlikdagi optik tolali ulanishga ega bo'lsa, chekka qishloq hududlarida internet tezligi 2 Mbit/s atrofida qoldi [4]. Raqamli xizmatlardan foydalanish imkoniyatining bunday assimetrik taqsimlanishi ta'lim, sog'liqni saqlash, moliyaviy xizmatlar va davlat boshqaruvi sohalarida qo'shimcha tafovutlarni keltirib chiqardi.

Tadqiqotning maqsadi raqamli infratuzilmaning hududiy ijtimoiy-iqtisodiy tengsizlikni kamaytirishdagi rolini baholash hamda O'zbekiston sharoitida samarali strategiya yo'nalishlarini ishlab chiqishdan iborat bo'ldi. Maqolada quyidagi vazifalar hal qilindi: birinchidan, raqamli tafovut va daromad tengsizligi o'rtasidagi nazariy va empirik bog'liqliklar tizimlashtirildi; ikkinchidan, O'zbekiston hududlarida raqamli infratuzilma rivojlanishining holati baholandi; uchinchidan, ijtimoiy tengsizlikni qisqartirishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi.

ADABIYOTLAR SHARHI

Raqamli infratuzilma va iqtisodiy tengsizlik o'rtasidagi munosabatlar xorijiy va mahalliy tadqiqotchilar tomonidan keng o'rganildi. N. Negroponte raqamli inqilobning jamiyat tuzilishiga ta'sirini birinchi bo'lib nazariy asoslab berdi va axborot kapitalini

yangi ishlab chiqarish omili sifatida taʼrifladi [5]. M. Castells tarmoq jamiyati nazariyasini ishlab chiqib, raqamli aloqaga ega boʻlgan va undan mahrum guruhlar oʻrtasidagi tarkibiy farqni "tarmoq tengsizligi" deb nomladi [6].

Empirik tadqiqotlar raqamli texnologiyalarning daromad tengsizligini kamaytirishdagi taʼsirini turli kuchda baholadi. Adams va Akobeng 1984–2018 yillarda 46 ta Afrika davlatining panel maʼlumotlari asosida oʻtkazgan tadqiqotda internetga kirish, ruxsatli keng polosali ulanish va mobil obuna koʻrsatkichlarining daromad tengsizligini kamaytirishdagi statistik ahamiyatli rolini aniqladilar [7]. Canh va boshqalar 2002–2014 yillar oraligʻidagi 87 ta mamlakat maʼlumotlari asosida system-GMM metodi yordamida olib borgan tahlilda mobil aloqa va internetdan foydalanish koeffitsienti har 1 foiz oshganda Gini indeksi oʻrtacha 0,12 foizga kamayganini koʻrsatdilar [8]. Yin va Choi 2002–2018 yillar oraligʻida G20 mamlakatlari namunasida ishlab chiqarish jarayonlariga raqamli texnologiyalarni joriy etishning daromad tengsizligini kamaytirishdagi rolini tasdiqladilar; bunda effekt oʻrta daromadli mamlakatlarda yuqori daromadli mamlakatlarga nisbatan kuchliroq namoyon boʻldi [9].

Mahalliy tadqiqotchilar Oʻzbekiston sharoitidagi raqamli tafovut muammolarini koʻrib chiqdilar. Strategiya markazi tahlilchilari Qoraqalpogʻiston, Surxondaryo va Andijon viloyatlarida raqamli infratuzilma sifatining poytaxtdan sezilarli darajada orqada qolganini taʼkidladilar [10]. Urunov, Qurbonov va Dadaboyev raqamlashtirishning hududiy rivojlanish va aholi turmush darajasiga taʼsirini ekonometrik usullar bilan baholab, optik tolali tarmoq uzunligining oshishi yalpi hududiy mahsulotga ijobiy taʼsir koʻrsatishini empirik isbotladilar [11].

METODOLOGIYA

Tadqiqot metodologiyasi sifatida miqdoriy va sifat tahlil usullarining kombinatsiyasi qoʻllanildi. Birinchi bosqichda Jahon banki, ITU, OECD va Oʻzbekiston Davlat statistika qoʻmitasining 2018–2024 yillar uchun maʼlumotlari toʻplandi. Ikkinchi bosqichda hududiy kesimda raqamli infratuzilma indikatorlari (internet kirib borish darajasi, mobil tarmoq qoplami, optik tola uzunligi, ulanish tezligi) bilan ijtimoiy-iqtisodiy koʻrsatkichlar (yalpi hududiy mahsulot, kambagʻallik darajasi, bandlik) oʻrtasidagi korrelyatsion tahlil amalga oshirildi. Uchinchi bosqichda xorijiy davlatlar tajribasi taqqoslash usulida oʻrganildi va Oʻzbekiston uchun moslashtirilgan tavsiyalar shakllantirildi.

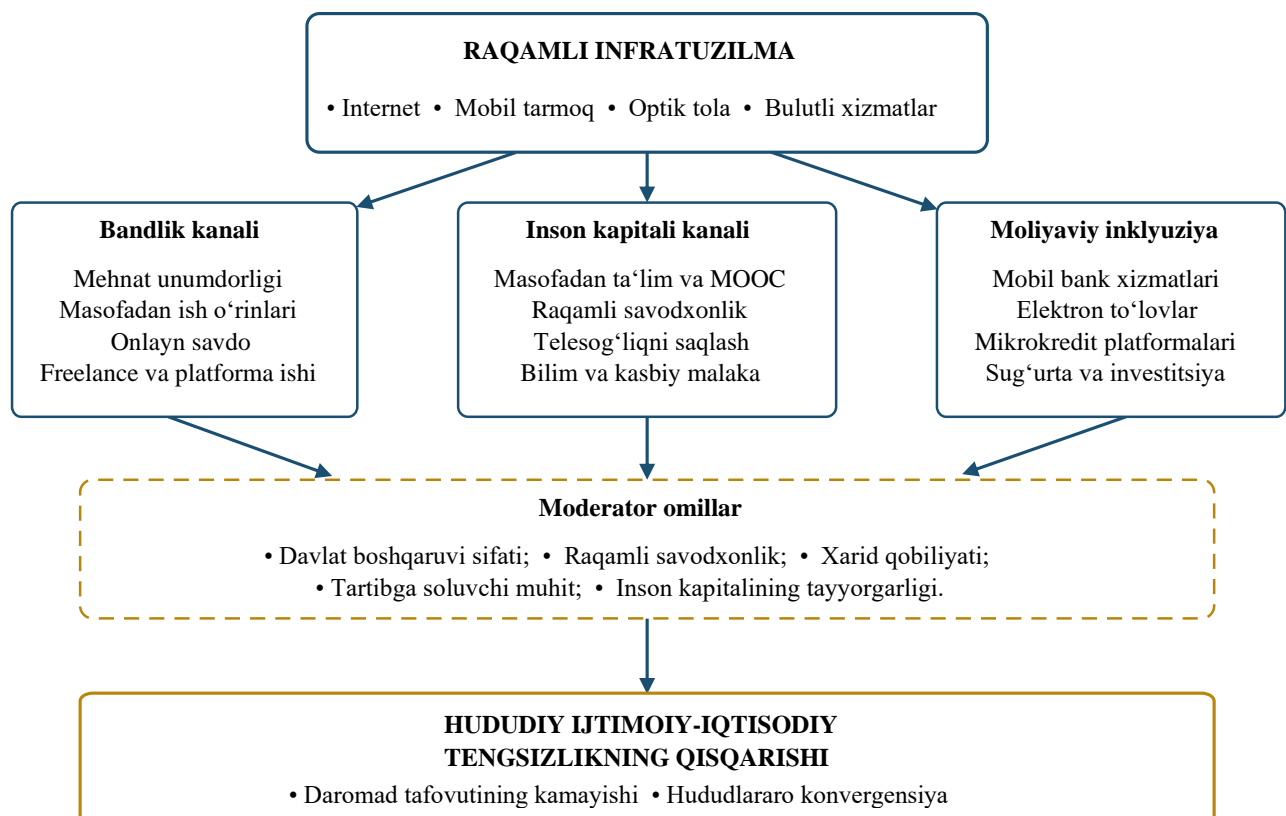
TAHLIL VA NATIJALAR

Raqamli infratuzilma rivojlanishi mintaqaviy iqtisodiyotning uchta asosiy kanali orqali ijtimoiy tengsizlikka taʼsir koʻrsatdi: bandlik kanali, taʼlim va inson kapitali kanali, hamda moliyaviy inklyuziya kanali. Empirik maʼlumotlar bu uchta yoʻnalishning har birida raqamli xizmatlar mavjudligi turli kuchda taʼsir qilganini tasdiqladi. 1-rasmda tadqiqotning konseptual modeli keltirilgan.

Oʻzbekistonda raqamli infratuzilmaning rivojlanish dinamikasi 2016–2024 yillarda sezilarli oʻzgarishni koʻrsatdi. Optik tolali aloqa liniyalarining umumiy uzunligi 2016-yildagi 15 ming kilometrdan 2020-yilga kelib 61,6 ming kilometrga

oshdi va to‘rt baravarga yaqin kengaydi [12]. Mobil aloqa baza stansiyalarining soni 2016-yildagi 19 mingdan 2020-yilga kelib 27 mingdan oshdi, bu chekka hududlarda mobil internet qoplamining yaxshilanishiga olib keldi [12]. Belgilangan keng polosali ulanish o‘rtacha tezligi 10 Mbit/s dan 35 Mbit/s gacha yuksaldi. Shu bilan birga, mobil keng polosali ulanish tezligi bo‘yicha O‘zbekiston dunyoda 140 davlat orasida 115-o‘rinni egalladi va bu hududiy tafovutning saqlanib qolganidan dalolat berdi [13].

Hududiy kesimda raqamli infratuzilma sifatining tafovuti yaqqol ifodalandi. Toshkent shahrida FTTB texnologiyasi orqali aholining qariyb 95 foizi yuqori tezlikdagi internetga ega bo‘ldi, viloyat markazlarida bu ko‘rsatkich 60–70 foiz oralig‘ida turdi, qishloq hududlarida esa 25–35 foiz darajasida qoldi [4]. Qoraqalpog‘iston Respublikasi, Surxondaryo va Andijon viloyatlarida 4G tarmog‘ining qoplami 50 foizdan past darajada saqlanib turdi, qishloq joylardagi internet tezligi esa 2 Mbit/s dan oshmadi [14]. Bu farqlar raqamli xizmatlardan foydalanishda real cheklov yaratdi: masofadan ta‘lim olish, telesog‘liqni saqlash, elektron tijorat va davlat raqamli xizmatlari shaharlarda yashovchi aholi uchun ko‘proq qulay bo‘ldi.

1-rasm. Raqamli infratuzilmaning ijtimoiy tengsizlikni kamaytirishdagi konseptual modeli¹

Raqamli infratuzilma va daromad tengsizligi o‘rtasidagi bog‘liqlik xalqaro tajriba kontekstida ham aniq namoyon bo‘ldi. ITU ma‘lumotlariga ko‘ra, daromadi past mamlakatlarda aholining 27 foizi internetga kirish imkoniga ega bo‘lsa, daromadi

¹ Muallif tomonidan manbalar asosida tuzilgan

yuqori mamlakatlarda bu ko'rsatkich 93 foizga yetdi [2]. XVF AI tayyorgarlik indeksi bo'yicha rivojlangan iqtisodiyotlar 0,68 ball, daromadi past davlatlar esa 0,32 ball oldi va bu raqamli o'tish potensialining ham notekis taqsimlanganini ko'rsatdi [1].

Hududiy iqtisodiy o'sishga raqamli infratuzilmaning ta'siri uchta tartibda ko'rib chiqildi. Birinchi tartibda, raqamli infratuzilma to'g'ridan-to'g'ri investitsiya, infratuzilma qurilishi va telekommunikatsiya sohasidagi ish o'rinlari orqali yalpi hududiy mahsulotni oshirdi. Ikkinchi tartibda, internet va mobil aloqaning kengayishi mehnat unumdorligini, biznes-jarayonlar samaradorligini va xizmatlar bozorining kengayishini ta'minladi. Uchinchi tartibda, raqamlashtirish ijtimoiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytirib, ta'lim va sog'liqni saqlashga kirish imkoniyatini tekislash orqali uzoq muddatli tengsizlikni kamaytirishga ko'maklashdi.

Hududlararo tafovutni qisqartirish bo'yicha samarali bo'lgan amaliyotlar bir qator yo'nalishlarda kuzatildi. Janubiy Koreyaning "Broadband Korea" dasturi qishloq hududlariga keng polosali ulanishni yetkazib berishni davlat byudjeti orqali subsidiyalash hisobiga 1995–2010 yillar oralig'ida shahar va qishloq tafovutini sezilarli darajada qisqartirdi [15]. Estoniya tajribasida elektron hukumat va e-rezident tizimlari mamlakat aholisining barcha qatlamlarini yagona raqamli ekotizimga jamlash imkoniyatini berdi va davlat xizmatlariga teng kirish ta'minlandi [16]. Hindistonning JAM (Jan Dhan–Aadhaar–Mobile) loyihasi raqamli identifikatsiya va mobil bank xizmatlari orqali aholining moliyaviy inklyuzivligini sezilarli darajada oshirdi [17].

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari raqamli infratuzilmaga sarflangan investitsiyalarning ijtimoiy tengsizlikni kamaytirishga ko'maklashishini tasdiqladi, ammo bu ta'sir avtomatik tarzda yuzaga kelmadi. Aksincha, infratuzilmaning fizik mavjudligi raqamli savodxonlik, sotib olish qobiliyati va davlat siyosatining qo'llab-quvvatlovi bilan birga ko'paytirilgan holdagina haqiqiy ta'sir ko'rsatdi. Bu jihat ITU va Jahon banki ekspertlari tomonidan ham e'tirof etildi: raqamli ulanishga kirish imkoniyati taqdim etilgani holda, foydalanuvchining bilim darajasi va xarid qobiliyati cheklangan bo'lsa, raqamli tafovut iqtisodiy tafovutga aylanib boradi [1, 18].

O'zbekiston sharoitida raqamli inklyuziyani ta'minlash bo'yicha bir qator to'siqlar aniqlandi. Birinchidan, infratuzilma rivojlanishining hududiy nomutanosibliigi saqlanib qoldi: 4G va FTTB qoplami asosan poytaxt va yirik shaharlarda jamlandi, chekka tumanlarda esa 2G hukmron bo'lib qoldi [10]. Ikkinchidan, raqamli xizmatlarning narxi past daromadli oilalar uchun yuqori bo'ldi: 2022-yilda mamlakat Inklyuziv Internet Indeksi reytingida narx-sifat nisbati bo'yicha 100 ta mamlakat orasida 85-o'rinni egalladi [4]. Uchinchidan, qishloq aholisining katta qismida raqamli savodxonlik darajasi past bo'lib qoldi va bu raqamli xizmatlardan amaliy foydalanishni cheklab qo'ydi.

Empirik tahlil shuni ko'rsatdiki, mintaqalararo tengsizlikni kamaytirish uchun infratuzilma quyish bilan cheklanish yetarli bo'lmadi. Iqtisodiy adabiyotda Wang va Shen ko'rsatib bergan moderatsion mexanizm O'zbekiston sharoitida ham dolzarb bo'ldi: raqamli investitsiyalarning samaradorligi davlat boshqaruvi sifatiga, korruptsiya darajasiga va inson kapitalining tayyorgarligiga bog'liq bo'ldi [19]. Shu

sababli "Raqamli O'zbekiston-2030" strategiyasi doirasidagi infratuzilma loyihalari ta'lim va inson kapitali rivojlanishi bilan parallel ravishda olib borilishi maqsadga muvofiq bo'ldi [24].

Tadqiqotning amaliy qiymati shundaki, hududlararo raqamli tengsizlikni qisqartirish kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning yangi imkoniyatlarini ochdi. Onlayn savdo, freelance ish va elektron bank xizmatlari kabi sektorlar qishloq aholisi uchun yangi daromad manbalarini yaratish potensialiga ega bo'ldi. Ammo bu potensialdan foydalanish uchun internet ulanishi sifati, raqamli to'lov tizimlari va logistika xizmatlarining birgalikda rivojlanishi talab qilindi [20, 21].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari raqamli infratuzilmaning hududiy ijtimoiy-iqtisodiy tengsizlikni qisqartirish vositasi sifatidagi rolini tasdiqladi. O'zbekistonda 2016–2024 yillarda amalga oshirilgan keng ko'lamli infratuzilma loyihalari mintaqaviy iqtisodiyotning raqamli salohiyatini oshirgan bo'lsa-da, hududlar va shahar-qishloq kesimida tafovut saqlanib qoldi. Qoraqalpog'iston, Surxondaryo va Andijon viloyatlarida raqamli xizmatlardan foydalanish imkoniyati past darajada bo'lib turdi va bu daromad tengsizligini kuchaytirgan asosiy omillardan biri sifatida namoyon bo'ldi.

Hududiy raqamli tengsizlikni minimallashtirish uchun quyidagi taklif va tavsiyalar ishlab chiqildi.

Birinchidan, davlat-xususiy sheriklik mexanizmi orqali chekka qishloqlarda 4G va FTTB texnologiyalari qoplamini kengaytirish maqsadga muvofiqdir. Mobil operatorlar va internet provayderlariga past rentabellikka ega hududlarda infratuzilma qurish bo'yicha soliq imtiyozlari va subsidiyalar taqdim etish samarali natija beradi.

Ikkinchidan, raqamli xizmatlarning iste'molchilarga arzonligini ta'minlash maqsadida ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlar uchun internet tariflarini subsidiyalash zarur. Bu chora ITU tomonidan tavsiya etilgan "ulanish narxi oilaviy daromadning 2 foizidan oshmasligi" mezoniga muvofiq amalga oshirilishi kerak.

Uchinchidan, raqamli savodxonlikni oshirish bo'yicha umumxalq dasturini ishlab chiqish va uni ta'lim tizimi, jamoatchilik markazlari va mahalla institutlari orqali yetkazib berish lozim. Estoniya va Janubiy Koreya tajribasiga asoslanib, raqamli ko'nikma kursi maktab va kollej dasturlarining majburiy qismiga aylantirilishi mumkin.

To'rtinchidan, hududiy raqamli rivojlanishni monitoring qilish tizimini yaratib, har bir viloyat uchun raqamli infratuzilma indeksini joriy etish kerak. Bunday indeks internet tezligi, qoplam, narx va savodxonlik kabi ko'rsatkichlarni jamlab, hududiy siyosatni nishonlashtirishga xizmat qiladi.

Beshinchidan, "Raqamli O'zbekiston-2030" strategiyasi doirasida elektron davlat xizmatlarining mintaqalarda joriy etilishi inson kapitalini rivojlantirish va kichik biznesni qo'llab-quvvatlash chora-tadbirlari bilan birgalikda bajarilishi zarur.

Keyingi tadqiqotlar uchun istiqbolli yo'nalishlar quyidagicha aniqlandi: raqamli infratuzilmaning aniq mehnat bozori segmentlariga (yoshlar bandligi, ayollar tadbirkorligi, qaytib kelgan migrantlar reintegratsiyasi) ta'sirini chuqurroq o'rganish; sun'iy intellekt va katta ma'lumotlar texnologiyalarining hududiy iqtisodiyotga

ta'sirini baholash; raqamli xizmatlarning kambag'allikni qisqartirishdagi uzoq muddatli effektlarini taqqoslab tahlil qilish.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. World Bank. Digital Progress and Trends Report 2023. Washington, DC: World Bank, 2024. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099031924192524293/pdf/P180107173682d0431bf651fded74199f10.pdf>
2. International Telecommunication Union (ITU). Facts and Figures 2024: ICT Indicators. Geneva: ITU, 2024. URL: <https://www.itu.int/itu-d/reports/statistics/facts-figures-2024/>
3. DataReportal. Digital 2025: Uzbekistan. Kepios, 2025. URL: <https://datareportal.com/reports/digital-2025-uzbekistan>
4. World Bank. Uzbekistan Digital Inclusion Project Appraisal Document (P179108). Washington, DC: World Bank, 2023. URL: https://ewdata.rightsindevelopment.org/files/documents/08/WB-P179108_Y85EN6G.pdf
5. Negroponte N. Being Digital. New York: Knopf, 1995. URL: <https://archive.org/details/beingdigital00negr>
6. Castells M. The Rise of the Network Society. Oxford: Blackwell Publishers, 1996. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/book/10.1002/9781444319514>
7. Adams S., Akobeng E. ICT, governance and inequality in Africa. Telecommunications Policy, 2021, vol. 45, no. 10. URL: <https://doi.org/10.1016/j.telpol.2021.102198>
8. Canh N.P., Schinckus C., Thanh S.D. The effects of ICT investment on macroeconomic outcomes. Telematics and Informatics, 2020, vol. 53. URL: <https://doi.org/10.1016/j.tele.2020.101410>
9. Yin Z.H., Choi C.H. Does digitalisation contribute to lesser income inequality? Evidence from G20 countries. Information Technology for Development, 2023, vol. 29, no. 1, pp. 61–82. URL: <https://doi.org/10.1080/02681102.2022.2123443>
10. Strategiya markazi. Raqamli tengsizlik – O'zbekiston hududlarining rivojlanishi yo'lidagi to'siq. Toshkent, 2024. URL: <https://strategy.uz/index.php?lang=uz&news=2170>
11. Urunov R., Kurbanov Z.N., Dadabaev U. Digitalization and its econometric analysis on transforming sustainable regional development into improved population living standards. ACM International Conference Proceeding Series, 2023, pp. 438–442. URL: <https://doi.org/10.1145/3625391.3625462>
12. Khamdamov S., Usmanov A., Sayfullayev S. va boshqalar. The Role of Investment in Accelerating Digital Transformation within the Economy of Uzbekistan. Proceedings of the 8th International Conference on Future Networks & Distributed Systems, 2024. URL: <https://dl.acm.org/doi/10.1145/3726122.3726274>
13. Improving and Enhancing the Efficiency of the Internet Services Market in Uzbekistan. American Journal of Economics and Business Management, 2025. URL: <https://globalresearchnetwork.us/index.php/ajebm/article/view/4081>

14. Current Status and Trends of Digitalization Processes in the Economic Development of Regions in Uzbekistan. Central Asian Journal of Innovations on Tourism Management and Finance, 2025. URL: <https://cajtmf.casjournal.org/index.php/CAJITMF/article/view/1255>
15. OECD. Bridging the Digital Divides: G20 Toolkit. Paris: OECD Publishing, 2022. URL: <https://www.oecd.org/digital/bridging-digital-divides-g20.pdf>
16. e-Estonia. e-Governance: Estonia's Digital Society. Tallinn, 2024. URL: <https://e-estonia.com/solutions/e-governance/>
17. World Bank. The Global Findex Database 2021: Financial Inclusion, Digital Payments, and Resilience. Washington, DC: World Bank, 2022. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/globalfindex>
18. ISPI. The Digital Divide: A Barrier to Social, Economic and Political Equity. Milan: Italian Institute for International Political Studies, 2025. URL: <https://www.ispionline.it/en/publication/the-digital-divide-a-barrier-to-social-economic-and-political-equity-204564>
19. Wang X., Shen Y. Digital inclusion or exclusion? Exploring the moderating role of governance in digitalisation's impact on income inequality. Research in Globalization, 2025. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2590051X25000164>
20. OECD. Digital Economy Outlook 2024. Paris: OECD Publishing, 2024. URL: <https://www.oecd.org/digital/digital-economy-outlook/>
21. UNCTAD. Digital Economy Report 2024: Shaping an Environmentally Sustainable and Inclusive Digital Future. Geneva: UNCTAD, 2024. URL: <https://unctad.org/publication/digital-economy-report-2024>
22. IMF. AI Preparedness Index Dashboard. Washington, DC: International Monetary Fund, 2024. URL: <https://www.imf.org/external/datamapper/AIPI>
23. GSMA. The Mobile Economy: Russia and CIS 2023. London: GSMA Intelligence, 2023. URL: <https://www.gsma.com/mobileeconomy/>
24. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabr PF-158-son "O'zbekiston-2030 strategiyasi to'g'risida"gi Farmoni <https://lex.uz/docs/-6600404>
25. Raxmatullayeva A. Smart shaharlar: raqamli infratuzilmani rivojlantirish va iqtisodiy o'sish. Innovatsion tadqiqotlar zamonaviy dunyoda: nazariya va amaliyot, 2024, № 14. URL: <https://in-academy.uz/index.php/zdit/article/view/41453>

Marketing

ilmiy, amaliy va ommabop jurnali

Muharrir: Xakimov Ziyodulla Axmadovich
Ingliz tili muharriri: Tursunov Boburjon Ortiqmirzayevich
Rus tili muharriri: Kaxramonov Xurshidjon Shuxrat o'g'li
Musahhih: Karimova Shirin Zoxid qizi
Sahifalovchi va dizaynerlar: Sadikov Shoxrux Shuxratovich
Abidjonov Nodirbek Odijon o'g'li

2026-yil, mart, 3-son

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqola, ommabop maqola, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: info@marketingjournal.uz
Bot: [@marketinjournalbot](https://t.me/@marketinjournalbot)
Tel.: +998977838464, +998939266610
Jurnalning rasmiy sayti: <https://marketingjournal.uz>

Marketing jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi **Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2024-yil 04-oktabrdagi 332/5 sonli qarori** bilan milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnali 2024-yil 15-martdan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669517** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan. **Litsenziya raqami: №240874**

"Marketing" ilmiy, amaliy va ommabop jurnalining xalqaro darajasi: **9710**. GOCT 7.56-2002 " Seriyali nashrlarning xalqaro standart raqamlanishi" davlatlararo standartlari talablari. **Berilgan ISSN tartib raqami: 3060-4621**